

De complete verhalen

Saki

De complete verhalen

Vertaald door Stella Bromet

2017 Prometheus Amsterdam

Eerste druk 1983
Tweede druk 2017

Deze vertaling is gebaseerd op *The Complete Works of Saki (H.H. Munro)*,
with an introduction by Noël Coward, Doubleday & Company, Inc.,
Garden City, New York

Oorspronkelijke titel *The Complete Works of Saki*
© 1976 Saki (pseud. van H.H. Munro)
© 1983, 2017 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus en Stella Bromet
Omslagontwerp Jan van Zomeren
Foto auteur E.O. Hoppé
Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 3522 5

INHOUD

REGINALD

Reginald	13
Reginald over Kerstcadeaus	16
Reginald over de Royal Academy	19
Reginald in het Theater	21
Reginalds Vredesgedicht	24
Reginald en het Uitstapje van het Koor	26
Reginald over Zorgen	29
Reginald over Logeerpartijen	31
Reginald in het Carlton	34
Reginald over Veelvoorkomende Zonden	38
Reginalds Drama	40
Reginald over Tariieven	43
Reginalds Kerstpret	46
Reginalds Rubaiyat	49
De Onschuld van Reginald	53

REGINALD IN RUSLAND

Reginald in Rusland	59
De Zwijgzaamheid van Lady Anne	62
De Verdwenen Sanjak	65
De Sekse Die Niet Winkelt	72
De Bloedvete van het Paddewater	75
Een Nieuw-Turkse Catastrofe	79
Judkin met de Pakjes	81
Gabriël-Ernest	83
De Heilige en de Dwerg	91
De Ziel van Laploshka	94
De Tas	99

De Strateeg	104
Tegenstromen	109
Dertien in een Dozijn	115
De Muis	121

DE KRONIEKEN VAN CLOVIS

Esmé	129
De Koppelaar	134
Tobermory	137
De Tijger van Mevrouw Packetide	145
Lady Bastable Slaat op Hol	149
De Achtergrond	152
Hermann de Opvliegende	156
De Onrustkuur	159
Arlington Stringham Schertst	166
Sredni Vashtar	170
Adrian	175
De Krans	179
De Speurtocht	183
Wratislav	188
Het Paasei	191
Filboid Studge	195
De Muziek op de Heuvel	199
Het Verhaal van St. Vespaluus	205
De Weg naar het Melkhok	213
Het Vredesoffer	220
De Vredigheid van Mowsle Barton	226
Tarrington Wordt Weggeredeneerd	233
De Honden van het Noodlot	236
De Tussenzang	244
Een Zaak van Gevoel	249
De Geheime Zonde van Septimus Brope	253
Doorluchtige Dienaren	262
De Omvorming van Groby Lington	273

BEESTEN EN SUPERBEESTEN

De Wolvin	285
Laura	291
Het Varken	297
Het Gerucht	302
De Kip	307
De Openslaande Deuren	313
De Schat in het Schip	316
Het Spinnenweb	320
De Rustperiode	326
De Hardste Klap	331
De Fantasten	336
De Schartz-Metterklume-Methode	340
De Zevende Kip	346
De Blinde Vlek	353
Schemering	358
Een Vleugje Realisme	363
Nicht Teresa	369
Het Jarkand-Gedrag	373
De Byzantijnse Omelet	379
Het Feest van Nemesis	383
De Dromer	388
De Kweeperenboom	392
De Verboden Buizerds	396
De Inzet	401
Clovis over de Verantwoordelijkheden van Ouders	405
Een Klusje voor een Vrije Dag	408
De Gemeste Os	414
De Verteller	419
Baas Boven Baas	425
De Eland	429
'Pennen Neer'	435
De Naamdag	439
De Rommelkamer	445
Bont	451
De Filantropen en de Gelukkige Kat	456
Op Zicht	461

HET VREDESSPEELGOED

Het Vredesspeelgoed	471
Louise	476
Thee	481
De Verdwijning van Crispina Umberleigh	485
De Wolven van Cernogratz	490
Louis	495
De Gasten	500
De Boetedoening	505
De Spooklunch	511
Een Brood met Boter-vergissing	516
Berties Kerstavond	521
Op Tijd Gewaarschuwd	527
Indringers	534
Kwartelzaad	540
Canossa	546
Het Dreigement	551
Met Uitzondering van Mevrouw Pentherby	556
Mark	561
De Egel	566
Het Leven Volgens Mappin	572
Het Noodlot	577
De Stier	582
Morlvera	586
Shockbehandeling	591
De Zeven Roomkannetjes	596
De Gelegenheidstuin	603
Het Schaap	607
De Onnauwkeurigheid	612
Hyacinth	618
Het Beeld van de Verloren Ziel	624
Het Purper van de Balkankoningen	627
De Kast met Vergeten Zaken	630
Voor de Duur van de Oorlog	634

HET VIERKANTE EI

Het Vierkante Ei	643
Vogels aan het Westelijk Front	649
Het Galaprogramma	653
Het Helse Parlement	657
De Prestatie van de Kat	661
De Oude Stad Pskof	663
Clovis over de Zogenaamde Romantiek van het Zakendoen	666
De Commentaren van Moung Ka	668

REGINALD

1904

REGINALD

Ik deed het toch – en ik had beter moeten weten. Ik haalde Reginald over om tegen zijn zin naar het tuinfeest van de familie McKillop te gaan.

We begaan allemaal wel eens een vergissing. ‘Ze weten dat je hier bent, en ze zullen het heel vreemd vinden als je niet gaat. En er is me op dit moment erg veel aan gelegen om op goede voet met Mevrouw McKillop te staan.’

‘Dat weet ik, je wilt een van haar smokekleurige Perzische poesjes als een toekomstige echtgenote voor Wumples – of is het echtgenoot?’ (Reginald heeft een enorme minachting voor alle details die geen verband houden met het maken van maatpakken.) ‘En nu wordt er van mij verwacht dat ik me zal laten offeren op het altaar van het partywezen om tegemoet te komen aan de huwelijksseisen van...’

‘Reginald! Zo ligt het helemaal niet, ik ben er alleen van overtuigd dat Mevrouw McKillop het heel leuk zou vinden als ik je meenam. Jongemannen met jouw briljante hoedanigheden zijn goud waard op haar tuinfeesten.’

‘En zouden ook in de hemel goud waard moeten zijn,’ merkte Reginald zelfvoldaan op.

‘Er zullen er daar maar weinig van jullie zijn, als je dat soms bedoelt. Maar nu even serieus, er zullen echt geen zware eisen aan je incassersvermogen gesteld worden; ik beloof je dat je geen croquet hoeft te spelen, dat je niet met de vrouw van de Aartsdiaken hoeft te praten en dat je ook geen andere dingen hoeft te doen waarvan het waarschijnlijk is dat ze lichamelijke uitputting zullen veroorzaken. Het enige wat je moet doen is je allermooiste kleren aantrekken, redelijk vriendelijk kijken en bonbons eten met de eetlust van een geblaseerde papegaai. Verder wordt er niets van je verlangd.’

Reginald sloot zijn ogen. ‘Er zullen uiterst vermoeiende, moderne jonge vrouwen zijn, die me zullen vragen of ik *San Toy* gezien heb; en een iets minder vooruitstrevende gradatie zal dolgraag alles willen horen over het Diamanten Jubileum – de historische gebeurte-

nis, niet het paard. Na een paar bemoedigende woorden zullen ze vragen of ik erbij was toen de Geallieerden Napoleon versloegen. Waarom rakelen vrouwen zo graag het verleden op? Ze zijn even erg als kleermakers die zich zonder uitzondering weten te herinneren wat je hun schuldig bent voor een pak dat je al lang niet meer draagt.'

'Ik zal de lunch om één uur laten serveren; dan heb jij tweeëneenhalf uur om je te verkleden.'

Reginald rimpelde zijn voorhoofd tot een gekwelde frons, en ik wist dat ik gewonnen had. Hij dacht erover na welke das het beste bij welk vest zou passen.

Op dat moment had ik al bange voorgevoelens.

Tijdens de rit naar de McKillops straalde Reginald een grote kalmte uit, die niet geheel verklaard kon worden door het feit dat hij zijn voeten in schoenen had weten te lokken die hem een maat te klein waren. Mijn voorgevoelens waren banger dan ooit, en nadat ik Reginald het grasveld van de McKillops had opgeduwd, liet ik hem achter bij een verleidelijke schaal met marrons glacés en zo ver mogelijk van de vrouw van de Aartsdiaken vandaan als mogelijk was; en terwijl ik tot op een diplomatieke afstand wegkuierde, hoorde ik met pijnlijke duidelijkheid dat het oudste meisje Markby hem vroeg of hij *San Toy* had gezien.

Het moet zo'n tien minuten later zijn geweest, niet meer, ik had heel gezellig met mijn gastvrouw staan praten, ik had haar beloofd om haar *The Eternal City* te lenen en haar mijn recept voor konijnenpastei te geven, en ik stond net op het punt om haar derde Perzische poesje een liefhebbend tehuis aan te bieden toen ik uit mijn ooghoek zag dat Reginald niet langer op de plek stond waar ik hem had achtergelaten, en dat de marrons glacés onaangeroerd waren. Op hetzelfde moment merkte ik dat de oude Kolonel Mendoza een poging deed om zijn klassieke verhaal te vertellen over hoe hij golf introduceerde in India, en dat Reginald zich gevaarlijk dicht in zijn buurt bevond. Er zijn momenten waarop Reginald de Kolonel belegert.

'Toen ik in '76 in Poona was...'

'Mijn beste Kolonel,' kirde Reginald, 'het idee om zoiets toe te geven! Zo verraad je toch op een vreselijke manier je leeftijd! Ik zou

nooit toegeven dat ik in '76 op deze planeet was.' (Reginald geeft in zijn hevigste vlagen van waarheidsliefde niet toe dat hij ouder is dan tweeëntwintig.)

De Kolonel kreeg de kleur van een vijf die een grote mate van rijpheid heeft bereikt, en Reginald, die geen aandacht schonk aan mijn pogingen om zijn blik te vangen, schreed weg naar een ander gedeelte van het grasveld. Een paar minuten later hoorde ik hoe hij opgewekt bezig was aan de jongste zoon van de familie Rampage uit te leggen wat de geijkte theorieën over het mengen van absint zijn, terwijl zijn moeder hem woord voor woord kon verstaan. Mevrouw Rampage neemt een vooraanstaande positie in de plaatselijke Geheelonthoudersbeweging in.

Zodra ik een einde had gemaakt aan dit uitzichtloze tête-à-tête en Reginald op een plek had geïnstalleerd waar hij naar de woede-uitbarstingen van de croquetspelers kon kijken, wandelde ik weg om mijn gastvrouw te zoeken en de poesjesonderhandelingen te hervatten op het punt waar ze werden onderbroken. Ik slaagde er niet meteen in om haar te pakken te krijgen, en uiteindelijk was het Mevrouw McKillop die mij aanschoot, en haar gesprek ging niet over poesjes.

'Uw neef heeft het met de vrouw van de Aartsdiaken over Zaza; dat wil zeggen, hij heeft het over Zaza, zij laat haar rijtuig voorrijden.'

Ze sprak op de droge staccatotoon van iemand die een rijtje Franse woorden opzegt, en ik wist dat Wumples de rest van zijn leven in celibataire toestand zou moeten doorbrengen, als het aan Millie McKillop lag.

'Ik hoop dat u het niet erg vindt,' sprak ik gejaagd, 'maar ik geloof dat het tijd is dat ons rijtuig ook komt voorrijden,' en vervolgens verwijderde ik me noodgedwongen in de richting van het croquetveld.

Iedereen daar was zenuwachtig en opgewonden aan het praten over het weer en de oorlog in Zuid-Afrika, met uitzondering van Reginald die achteroverleunde in een gemakkelijke stoel met de dromerige, wazige blik in zijn ogen, die een vulkaan zou kunnen hebben nadat hij een aantal dorpen volledig heeft verwoest. De vrouw van de Aartsdiaken knoopte haar handschoenen dicht met een geconcentreerde zorgvuldigheid die vreselijk was om aan te

zien. Ik zal mijn bijdrage aan haar Fonds voor Gezelligheid op de Zondagavond moeten verdriedubbelen voordat ik weer een voet in haar huis durf te zetten.

Precies op dat moment beëindigden de croquetspelers hun wedstrijd, die zich de hele middag zonder een enkel symptoom dat op eindigheid wees, had voortgezet. Waarom, vraag ik me af, moesten ze precies stoppen op het moment dat wat afleiding hard nodig was? Iedereen leek op weg te zijn naar het roerige gebied waarvan de stoelen van Reginald en de vrouw van de Aartsdiaken het epicentrum leken te vormen. De conversatie stokte, en over het gezelschap daalde de verwachtingsvolle stilte neer die voorafgaat aan de dageraad – als je burens tenminste geen kippen hebben.

‘De Bal-kan raar rollen,’ zei Reginald met een schrikbarende promptheid.

Alle tekenen wezen erop dat er spoedig paniek zou uitbreken. De vrouw van de Aartsdiaken keek me aan. Kipling of zo iemand heeft ergens beschreven hoe een kreupele kameel kijkt wanneer de karavaan verder trekt en hem aan zijn lot overlaat. Het gepeptiseerde verwijt in de ogen van deze brave vrouw maakte dat de passage me weer helder voor de geest stond.

Ik speelde mijn laatste troef uit.

‘Reginald, het wordt al laat, en er komt zeemist opzetten.’ Ik wist dat het niet met zekerheid viel te zeggen of de met zorg gedraaide krul boven zijn rechterwenkbrauw bestand zou zijn tegen zeemist.

‘Ik neem je nooit, maar dan ook nooit meer mee naar een tuinfeest. Nooit... Je hebt je stuitend gedragen... “De Bal-kan raar rollen.”’

Over Reginalds gezicht gleed even een uitdrukking van oprechte spijt om de kansen die hij verkeerd had benut.

‘Bij nader inzien,’ zei hij, ‘geloof ik dat een abrikooskleurige das beter gestaan zou hebben bij mijn lila vest.’

REGINALD OVER KERSTCADEAUS

Ik wens er geen enkele twijfel over te laten bestaan (zei Reginald) dat ik geen ‘George, Prins van Wales’-Gebedenboek als kerstcadeau

wil hebben. Aan dit feit kan nooit te veel ruchtbaarheid worden gegeven.

Er zouden (vervolgde hij) praktische inleidingscursussen moeten bestaan in de geschenkgeefkunde. Niemand lijkt ook maar het flauwste benul te hebben wat iemand anders wil, en de heersende ideeën over het onderwerp passen niet in een beschaafde maatschappij.

Je hebt, bijvoorbeeld, de verre nicht op het platteland die weet 'dat je altijd wel een das kunt gebruiken' en die je een gestippelde ramp stuurt die je alleen in het geniep op Tottenham Court Road kan dragen. De das had bruikbaar kunnen zijn als ze er de bessenstruiken mee had opgebonden, want dan zou hij de tweeledige functie hebben gehad van het ondersteunen van de takken en het verjagen van de vogels – het is immers een welbekend feit dat de gewone pimpelmees een gezonder gevoel voor esthetiek heeft dan de gemiddelde verre nicht op het platteland.

En dan zijn er nog de tantes. Dat is altijd een moeilijke groep om mee te maken te hebben wanneer het om cadeaus gaat. Het probleem is dat je ze nooit onder handen kunt nemen wanneer ze nog jong genoeg zijn. Tegen de tijd dat je hen zover hebt dat ze begrijpen dat je geen rode wollen wanten in het West End draagt, gaan ze dood, of raken ze gebrouilleerd met de familie, of doen ze iets anders wat even onnadenkend is. Daarom is het aantal afgerichte tantes dat je in voorraad hebt altijd zeer wisselvallig.

Neem, par exemple, mijn Tante Agatha, die mij verleden jaar met kerst een paar handschoenen stuurde, en erin geslaagd was om het soort uit te kiezen dat in de mode was en dat het juiste aantal knoopjes had. Maar – ze waren maat négen! Ik stuurde ze naar een jongeman met wie ik op intieme voet van haat stond: hij droeg ze natuurlijk niet, maar hij had het kunnen doen – het bittere feit van de dood kwam echter om de hoek kijken. Het schonk me bijna evenveel troost als het sturen van witte bloemen naar zijn begrafenis. Natuurlijk schreef ik naar mijn tante om haar te zeggen dat deze handschoenen de enige dingen waren die nog ontbraken om mijn leven te laten bloeien als een roos; ik ben bang dat ze me frivol vond – ze komt uit het Noorden, waar ze in vreze voor de Heer en de Graaf van Durham leven. (Reginald doet alsof hij een onuit-

puttelijke kennis over politieke zaken bezit, wat een uitstekend excuus verschaft om er niet over te praten.) Tantes met een vleugje buitenlands bloed zijn het beste in het begrijpen van dit soort dingen; maar als je je tante niet kunt uitkiezen, dan is het op de lange duur het verstandigst om zelf het cadeau uit te kiezen en haar de rekening te sturen.

Zelfs mensen uit je eigen vriendenkring, van wie je toch mag verwachten dat ze beter moesten weten, hebben eigenaardige waandenkbeelden over dit onderwerp. Ik verzamel géén goedkope uitgaven van het werk van Omar Khayyám. De laatste vier die ik ontving, heb ik aan de liftbediende gegeven, en het idee dat hij ze, met inbegrip van de aantekeningen van Fitz-Gerald, voorleest aan zijn bejaarde moeder, trekt me wel aan. Liftbediendes hebben altijd bejaarde moeders; en dat is heel gevoelig van ze, vind ik.

Persoonlijk begrijp ik niet waarom het zo moeilijk is om een geschikt cadeau te vinden. Iedere jongeman die zichzelf een nette opvoeding heeft gegeven, zou uitermate in zijn schik zijn met een van die decoratieve flessen likeur die zo eerbiedig staan uitgesteld in de etalage van Morel – en het zou helemaal niets uitmaken wanneer je er meer dan een kreeg. En er zou altijd dat goddelijke moment van ondraaglijke onzekerheid zijn of het crème de menthe of chartreuse was – net als de verwachtingsvolle spanning wanneer je bridgepartner zijn kaarten op tafel legt. De mensen kunnen zeggen wat ze willen over het verval van het christendom; het godsdienstige systeem dat de groene chartreuse heeft voortgebracht, kan nooit echt sterven.

En dan zijn er natuurlijk nog likeurglaasjes, en gekonfijte vruchten, en tapisserieën en een heleboel andere noodzakelijke levensbehoeften die uitstekend als cadeau dienst kunnen doen – en dan heb ik het nog niet eens over luxe zaken, bijvoorbeeld dat je rekeningen betaald worden of dat je een aardig kleinood in de vorm van een sieraad krijgt. In tegenstelling tot de zogenaamde deugdelijke huisvrouw uit de Bijbel ben ik niet boven robijnen verheven. Toen men haar eenmaal had gevonden, moet ze met kerst trouwens een heel probleem hebben opgeleverd; alleen een ongedekte cheque zou misschien een passend geschenk zijn geweest. Misschien is het maar wel zo goed dat ze is uitgestorven.

Mijn grote charme (besloot Reginald) is dat ik zo gauw tevreden ben. Maar het 'Prins van Wales'-Gebedenboek gaat me net iets te ver.

REGINALD OVER DE ROYAL ACADEMY

'Je gaat uit zelfverdediging naar de Royal Academy,' zei Reginald. 'Het is het enige gemeenschappelijke onderwerp waarover je met Familie van Buiten kunt praten.'

'Voor hen is het bijna een godsdienstig gebruik,' zei de Ander. 'Een soort artistieke bedevaart naar Mekka, en als de goeden sterven dan gaan ze naar...'

'De Tate Gallery. Het is een raadsel, wáárover ze het hebben, wanneer ze weer buiten op het platteland zijn.'

'Er zijn op het platteland twee gespreksonderwerpen: Huishoudelijk Personeel en Kun Je Schadevergoeding Eisen van Kippen? Het eerste onderwerp is, naar ik meen, verplicht, het tweede facultatief.'

'Als officiële instelling,' vervolgde Reginald, 'is de Royal Academy een mislukking.'

'Denk je dat het zonder schilderijen een acceptabel gebouw zou zijn?'

'De schilderijen zijn in zekere zin zo kwaad nog niet; je kunt ten slotte altijd nog naar ze kijken, als je omgeving je verveelt, of als je een naderende kennis wilt ontwijken.'

'Zelfs dat brengt niet altijd redding. Er is altijd het onvermijdelijke vrouwspersoon dat je een keer hebt ontmoet in Devonshire, of in de Matoppo-heuvels, of waar dan ook, en dat op je af komt stevenen met de opmerking dat het toch grappig is dat je altijd bekenden tegenkomt in de Royal Academy. Persoonlijk vind ik het helemaal niet grappig.'

'Ik had onlangs iets dergelijks te verduren,' zei Reginald op klaaglijke toon, 'van een vrouw die me verzekerde dat ze me de afgelopen zomer in Bretagne had ontmoet.'

'Ik hoop dat je niet al te grof was?'

'Ik zei haar alleen met een allercharmantste eenvoud dat de ware levenskunst het vermijden van het onbereikbare is.'

'Probeerde ze het op de achterkant van haar catalogus uit te werken?'

'Niet ter plekke. Ze mompelde iets over "verschrikkelijk gevat" zijn. Het idee dat je naar de Royal Academy zou gaan om gevat te zijn!'

'Als je 's middags gevat bent, wijst dat erop dat je 's avonds nergens dineert.'

'Dat doet me eraan denken dat ik me niet kan herinneren of ik ja gezegd heb, toen je me uitnodigde om vanavond bij Kettner's te dineren.'

'Ik kan me daarentegen met een verbazingwekkende duidelijkheid herinneren dat ik je niet heb uitgenodigd.'

'Iemand die zo jong is, hoort niet zo zeker van zijn zaak te zijn; we zullen het dus als afgesproken beschouwen. Waar had je het ook alweer over? O ja, schilderijen. Persoonlijk houd ik wel van schilderijen; ze zijn zo verfrissend echt en geloofwaardig, ze doen je de harde onwerkelijkheid even vergeten.'

'Je wilt van tijd tot tijd even vergeten wie je bent.'

'Dat is het nadeel van het portret; in de regel bestaat er voor je bitterste vrienden niets mooiers dan de ongetrouwe beeltenis die bij het nageslacht als jezelf bekend zal staan. Ik heb een hekel aan het nageslacht – ze willen altijd het laatste woord hebben. Natuurlijk zijn er op het gebied van portretten ook uitzonderingen.'

'Zoals?'

'Sterven voordat je door Sargent bent geschilderd, is voortijdig het hiernamaals betreden.'

'Met de nodige zorg en ongeduld kun je een dergelijke catastrofe misschien vermijden.'

'Als je hatelijk wordt,' zei Reginald, 'dan dineer ik morgen ook met je. De voornaamste tekortkoming van de Royal Academy,' vervolgde hij, 'is de naamgeving. Waarom moet, bijvoorbeeld, een overduidelijke forellenbeek met een levensecht konijn op de voorgrond "Een avonddroom van onbewolkte vredigheid" of iets dergelijks heten?'

'Jij vindt dus,' zei de Ander, 'dat een naam niet het voorstellingsvermogen moet stimuleren maar een doelmatige beschrijving moet geven?'

‘Een goedgekozen naam behoort alle twee te doen. Thuis heb ik bijvoorbeeld een poesje; ik heb haar Lazarus genoemd.’

‘Het enige wat ik me daarbij kan voorstellen zijn zalvende dominees en melaatsen. Ik weet natuurlijk niet of jouw poesje...’

‘Doe niet zo dwaas. Het is een alleraardigste naam, en ze luistert ernaar – als ze zin heeft. En wanneer er ’s nachts onbetamelijke geluiden worden gemaakt, dan kunnen ze in een paar woorden worden verklaard: Lazarus heeft een kater.’

‘Je zou bijna geld kunnen vragen aan het Bijbelgenootschap. Maar denk je niet dat je systeem iets te subtiel zal zijn voor, bijvoorbeeld, de Familie van Buiten, als je het op schilderijen toepast?’

‘Iedere hervorming eist zijn slachtoffers. Je kan niet verwachten dat het gemeste kalf het enthousiasme van de engelen over de terugkeer van de verloren zoon deelt. Een andere gekoesterde tekortkoming van de Royal Academy is dat geen van zijn beroemdheden snel de status van arrivé mag bereiken. Je kunt ze al jaren van tevoren zien aankomen, net als onlusten in de Balkan of verbeteringen aan het wegdek, en tegen de tijd dat ze zo’n duizend vierkante meter canvas hebben volgeschilderd, begint men hun werk te erkennen.’

‘Iemand Die Niet Mag Worden Tegengesproken zei dat een man in het leven geslaagd moet zijn wanneer hij de dertig heeft bereikt, of dat hij helemaal nooit in het leven moet slagen.’

‘Wanneer je dertig wordt,’ zei Reginald, ‘ben je in het leven mislukt.’

REGINALD IN HET THEATER

‘Er zijn per slot van rekening dingen,’ zei de Hertogin terloops, ‘waar je niet omheen kunt. Goed en kwaad, betamelijk gedrag en morele rechtschapenheid hebben bepaalde, duidelijk omschreven grenzen.’

‘Dat heeft, om maar eens wat te noemen, het Russische Rijk ook,’ antwoordde Reginald. ‘Het probleem is alleen dat de grenzen zich niet altijd op dezelfde plaats bevinden.’

Reginald en de Hertogin keken elkaar aan met een wederzijds wantrouwen dat enigszins werd afgezwakt door wetenschappelijke

belangstelling. Reginald vond dat de Hertogin nog veel te leren had, met name om niet het Carlton uit te rennen alsof ze bang was dat ze haar laatste bus zou missen. Een vrouw, zei hij, die er niet in geïnteresseerd is hoe je op een fatsoenlijke manier moet vertrekken, is in staat om voor de paardenraces de stad uit te gaan, of om op het verkeerde tijdstip te sterven aan een ziekte die uit de mode is.

De Hertogin was van mening dat Reginald maar ternauwernood beantwoordde aan de ethische maatstaven die op dat moment vereist waren.

‘Natuurlijk,’ ging ze strijdlustig verder, ‘is het tegenwoordig modieus om te geloven in voortdurende verandering en mutatie, en meer van dat soort dingen, en om te zeggen dat we allemaal slechts een verbeterde versie van de oeraap zijn – en jij bent het natuurlijk met die doctrine eens?’

‘Ik vind die opvatting bepaald voorbarig; bij de meeste mensen die ik ken is het proces nog verre van voltooid.’

‘En je bent natuurlijk ook volledig ongodsdienstig?’

‘O nee, absoluut niet. De laatste mode is een rooms-katholieke gemoedstoestand, gepaard aan een agnostisch geweten; op die manier combineer je de middeleeuwse schilderachtigheid van het een met de moderne gemakken van het andere.’

De Hertogin kon zich er maar net van weerhouden om minachtend te snuiven. Zij was een van die mensen die met een minzame genegenheid op de Anglicaanse Kerk neerkijken, alsof ze haar in haar eigen moestuin had gekweekt.

‘Maar er zijn andere dingen,’ vervolgde ze, ‘waarvan ik aanneem dat ze zelfs voor jou tot op zekere hoogte heilig zijn. Vaderlandsliefde, bijvoorbeeld, en het Britse Rijk, en de Britse verantwoordelijkheid, en de steun aan verwante zielen en dat soort dingen.’

Reginald wachtte een paar minuten met antwoorden, omdat de Vorst van Rimini tijdelijk de akoestische mogelijkheden van het theater volledig voor zich opeiste.

‘Dat is nou het vervelende met een tragedie,’ merkte hij op. ‘Je kunt jezelf niet altijd verstaan. Natuurlijk aanvaard ik het idee van het Britse Rijk en haar verantwoordelijkheden. Het maakt me per slot van rekening niets uit of ik in Continenten of in andere gebieden denk. En als het seizoen voorbij is en we de tijd hebben, moet je

me eens uitleggen hoe het nou precies met de zielsverwantschap en dat soort dingen zit, tussen pakweg een Frans-Canadees, een zacht-aardige Hindoe en iemand uit Yorkshire.'

'Ach, je weet wel, "de heerschappij over palm en pijnboom",' citeerde de Hertogin hoopvol. "'We mogen natuurlijk nooit vergeten dat we allemaal deel uitmaken van het grote Angelsaksische Rijk.'"

'Dat snel bezig is een voorstad van Jeruzalem te worden. Een heel plezierige voorstad, dat moet ik toegeven, en een alleraardigst Jeruzalem. Maar toch een voorstad.'

'Dat is toch wel het toppunt, om te horen te krijgen dat je in een voorstad woont terwijl je er zeker van bent dat je de weldaden van de beschaving over de aardbol verspreidt! Filantropie – ik neem aan dat jij zult zeggen dat dát een aangename zinsbegoocheling is. En toch zal zelfs jij moeten toegeven dat wij, wanneer we weten dat er ergens gebrek of rampspoed of hongersnood bestaat, hoe ver of moeilijk bereikbaar ook, onmiddellijk op de meest ruime schaal voor hulp zorgen, die we, als dat nodig is, tot in de verste uithoeken van de aarde komen brengen.'

De Hertogin zweeg, terwijl ze het gevoel had dat de eindoverwinning voor haar was. Ze had dezelfde opmerking tijdens een receptie gemaakt, waar hij bijzonder goed was ontvangen. 'Ik vraag me af,' zei Reginald, 'of je wel eens op een winteravond langs de Embankment hebt gelopen?'

'Mijn hemel, kind, natuurlijk niet! Waarom vraag je dat?'

'Ik vroeg helemaal niets; ik vroeg het me alleen af. En zelfs jouw filantropie, die wordt beoefend in een wereld waarin alles op competitie is gebaseerd, moet zijn debet- en zijn creditzijde hebben. De jonge roofvogels schreeuwen om voedsel.'

'En worden gevoed.'

'Precies. Wat inhoudt dat er iets anders als voedsel dienstdoet.'

'O, je bent eenvoudigweg een verschikking. Je hebt zo lang in Nietzsche zitten lezen dat je ieder gevoel voor morele verhoudingen hebt verloren. Mag ik misschien vragen of je je überhaupt laat leiden door enige gedragsregels?'

'Er zijn een aantal vaste regels waaraan je je houdt voor je eigen bestwil. Bijvoorbeeld dat je nooit een spottende of onbeschofte opmerking moet maken tegen een argeloze vreemdeling met een grijze

baard die je tegenkomt in een dennenbos of in de rooksalon van een hotel op het Continent. Het blijkt altijd de Koning van Zweden te zijn.'

'Het moet een vreselijke opgave voor je zijn om je te beheersen. Toen ik jonger was, waren jongens van jouw leeftijd aardig en onschuldig.'

'Nu zijn we alleen maar aardig. Je moet je tegenwoordig specialiseren. Dat doet me denken aan de man over wie ik in het een of andere heilige boek heb gelezen en die mocht kiezen wat hij het liefste wilde. En omdat hij niet om titels en eerbewijzen en aanzien vroeg, maar alleen om immense rijkdom, kreeg hij ook al die andere dingen.'

'Ik ben ervan overtuigd dat je niet in een heilig boek over hem hebt gelezen.'

'Jawel; ik geloof dat je hem in het adelboek van Debrett kunt vinden.'

REGINALDS VREDESGEDICHT

'Ik ben een gedicht over de vrede aan het schrijven,' zei Reginald, nadat hij razendsnel de inhoud had onderzocht van een blik gemengde koekjes, dat helemaal onderin misschien nog een paar bitterkoekjes zou kunnen bevatten.

'Het lijkt me dat iets dergelijks al eens eerder is geprobeerd,' zei de Ander.

'O, dat weet ik; maar ik krijg misschien nooit meer de kans. Bovendien heb ik een nieuwe vulpen. Ik matig me niet aan dat de regels die ik geschreven heb erg origineel zijn; wanneer je over de Vrede schrijft is het zaak om te zeggen wat iedereen zegt, alleen net even beter. Het begint met de gebruikelijke ornithologische gevoelens:

*De vulpen die westwaarts wiekten
Hoorden de Volksvertenigingen,
Hoorden het schreeuwen en het zingen –'*

'Volksverteningen is goed, maar waarom wulpen?'

'Waarom niet? Iets wat westwaarts wiekt moet natuurlijk met een *W* beginnen.'

'Moeten ze per se westwaarts wieken?'

'Die vogels moeten toch ergens heen. Je wilt toch niet dat ze ergens blijven hangen en zich belachelijk maken. En daarna komt er iets over het hijgende hartenbeest dat over de verlaten Zuid-Afrikaanse steppe draaft.'

'Je weet natuurlijk dat het hartenbeest bijna is uitgestorven in Zuid-Afrika?'

'Dáár kan ik toch niets aan doen, het draaft zo alleraardigst. Ik laat het allerlei onverwachte verlangens hebben:

*Moeder, ik ben een echte bengel,
Ik wil een voetbal en een hengel.*

Nu zul je natuurlijk zeggen dat er weinig te vissen valt op de dorre, door de zon geblakerde steppe, maar ik kon geen ander woord vinden dat op bengel rijmt.'

'Engel?'

Reginald dacht even na. 'Het zou kunnen, maar er komt later nog een heleboel over engelen. Je moet altijd engelen hebben in een Vredesgedicht; ik weet verschrikkelijk weinig af van hun gewoontes.'

'Ze doen soms onverwachte dingen, net als het hartenbeest.'

'Natuurlijk. Dan ga ik verder over Londen, de Stad van de Verschrikkelijke Nocturnes, waar jubelzang en dankliederen weergalmen:

*En de slaper, gerukt uit zijn droom,
Hoorde hoe men luid en zonder schroom
Afscheid nam op grote schaal;
Woelend in zijn kermis-
Bed hoorde hij hoe de melis
Geloofd werd in de bijentaal.*

Zelfs de beste gedichten van Longfellow zijn hiermee niet te vergelijken.'

'Dat ben ik helemaal met je eens.'

'Ik heb liever dat je het niet met me eens bent. Ik ben zeer bemin-
nelijk, maar ik kan het niet uitstaan wanneer mensen het met me
eens zijn. En ik maak me zo'n zorgen over de aasvogel.'

Reginald staarde triest naar het koekblik dat nu alleen nog maar
een onaantrekkelijke sortering teruggegooide krakelingen bevatte.

'Ik geloof,' mompelde hij, 'dat ik, als ik een vrouw zou kunnen vin-
den die nooit genoeg krijgt van krakelingen, met haar zou trouwen.'

'Wat is de tragedie van de aasvogel?' vroeg de Ander vol medeleven.

'O, alleen maar dat er niets op rijmt. Ik heb er de hele tijd over
nagedacht, terwijl ik me aankleedde – het is ontzettend ongezond
om na te denken terwijl je je aankleedt – en tijdens de lunch, en ik
kan er nog steeds geen kant mee uit. Ik voel me als een van die on-
fortuinlijke automobilisten die in een niet te benijden bezienswaar-
digheid veranderen doordat ze hopeloos tot stilstand komen in de
drukste hoofdstraat. Ik ben bang dat ik de aasvogel moet laten schie-
ten, en hij gaf zo'n aardige couleur locale aan het geheel.'

'Je hebt toch nog altijd het hijgende hartenbeest.'

'En een heel decoratief gedeelte met zedelijke vermaningen – wan-
neer je tenminste achter de betekenis bent gekomen van

*Staakt, Oorlog, de borrelende waanzin
van uw dronken legerscharen.*

*En smeedt de zwaarden uwer legioenen
om tot heggenscharen.*

Heggenscharen lijkt me hier beter geschikt dan ploegscharen. Er is
nog veel meer over de zegeningen van de Vrede, zal ik verder lezen?'

'Als ik mag kiezen, dan geloof ik dat ik liever heb dat ze doorgaan
met oorlog voeren.'

REGINALD EN HET UITSTAPJE VAN HET KOOR

'Zorg ervoor,' schreef Reginald aan zijn allerbeste vriend, 'dat je nooit
een pionier wordt. Het zijn de Eerste Christenen die de vetste leeu-
wen krijgen.'

Reginald was in zekere zin een pionier.

Niemand in zijn familie had iets wat ook maar bij benadering leek op Titiaanachtig haar of gevoel voor humor, en ze zetten vazen met sleutelbloemen op tafel.

Het spreekt vanzelf dat ze Reginald niet begrepen, die te laat naar beneden kwam om te ontbijten, op zijn toast knabbelde, en oneerbiedige dingen over het universum zei. De rest van de familie at pap, en geloofde in alles, zelfs in het weerbericht.

Het was dan ook een hele opluchting voor de familie toen de dochter van de dominee de taak op zich nam om Reginald te hervormen. Haar naam was Amabel; het was de enige buitensporigheid die de dominee zich ooit had veroorloofd. Amabel werd beschouwd als een schoonheid en als een meisje dat was begiftigd met een grote intelligentie; ze speelde nooit tennis en men zei dat ze *Het Leven Der Bijen* van Maeterlinck had gelezen. Als je je verre houdt van tennis én Maeterlinck leest in een plattelandsdorpje, ben je noodzakelijkerwijs intelligent. Ze was ook twee keer naar Fécamp geweest om haar Franse uitspraak te verbeteren door te luisteren naar de Amerikanen die daar logeren; dus wist ze wat er in de wereld te koop was, en wanneer je je met wereldlingen inlaat zou dat misschien wel eens van pas kunnen komen.

Daarom wenste de familie zichzelf geluk toen Amabel de taak op zich nam om het dwarsliggende lid van de familie te hervormen.

Amabel begon haar manoeuvres door haar nietsvermoedende leerling uit te nodigen om thee te komen drinken in de tuin van de pastorie; ze geloofde in de gezonde invloed van een natuurlijke omgeving, omdat ze nooit op Sicilië was geweest, waar dat allemaal heel anders is.

En net als alle vrouwen die zondige jongelingen tot inkeer hebben gemaand, sprak ze langdurig over de zonde van een inhoudsloos leven, dat altijd zoveel schandaliger lijkt op het platteland, waar de mensen vroeg opstaan om te kijken of er gedurende de nacht misschien een nieuwe aardbei het levenslicht heeft aanschouwd.

Reginald wees haar op de leliën des velds die 'alleen maar mooi zaten te wezen en iedereen de baas waren'.

'Maar dat is geen voorbeeld dat wij mogen volgen,' kon Amabel maar net uitbrengen.

'Jammer genoeg kunnen we het ons niet veroorloven. Je hebt er

geen idee van hoe ontzettend veel moeite het me kost om te proberen de artistieke eenvoud van de leliën te evenaren.'

'Je bent werkelijk onfatsoenlijk ijdel. Een fraai leven is oneindig veel verkieslijker dan een fraai uiterlijk.'

'Je bent het dus met me eens dat die twee dingen niet goed samengaan. Ik zeg altijd dat lelijkheid des duivels oorkussen is.'

Amabel begon in te zien dat de strijd niet altijd gewonnen wordt door degene die het vastberadenst is. Met de eeuwenoude vindingrijkheid van haar sekse zag ze af van een frontale aanval en begon ze uit te weiden over al het werk in de parochie, dat ze helemaal alleen moest doen, over haar geestelijke eenzaamheid, over haar teleurstellingen – en kwam ze op het juiste moment met aardbeien en slagroom aanzetten. Dit laatste gebaar ontroerde Reginald zichtbaar, en toen zijn leermeesteres voorstelde dat hij zijn leven van werken en plicht zou beginnen door haar te helpen tijdens het jaarlijkse uitstapje voor de bucolische kinderen die samen het plaatselijke kerkkoor vormden, blonk in zijn ogen het gevaarlijke enthousiasme van de bekeerling.

Wat Amabel betrof, begon Reginald zijn leven van werken en plicht alleen. Zelfs de meest deugdzaamste vrouwen zijn niet bestand tegen vochtig gras, en Amabel moest het bed houden met een kou. Reginald zei dat het een godsbeschikking was; hij had er zijn hele leven al van gedroomd om een uitstapje voor een koor te mogen organiseren. Met strategisch inzicht leidde hij zijn verlegen, rondhoofdige pupillen naar de dichtstbijzijnde beek in het bos en gaf hun toestemming om te zwemmen; vervolgens ging hij op hun neergegooide kledingstukken zitten en hield een uiteenzetting over hun onmiddellijke toekomst die, zo verordende hij, zou bestaan uit het houden van een bacchantische optocht door het dorp. Een vooruitziende blik had ervoor gezorgd dat er een flinke hoeveelheid ijzeren fluitjes aanwezig was, maar om die blik op het laatste moment op een bok in een nabijgelegen boomgaard te laten vallen en het dier als nieuw element in het geheel te introduceren, was briljant. Eigenlijk, legde Reginald uit, zouden ze gekleed moeten gaan in panterhuiden; maar zoals de zaken er nu voor stonden, mochten degenen met gestippelde zakdoeken die omdoen, wat ze vol dankbaarheid deden. Reginald zag in dat het in de gegeven tijd onmogelijk was om

zijn huiverende neofieten een gezang ter ere van Bacchus te leren, dus liet hij hen van start gaan met een bekendere, zij het minder toepasselijke klaagpsalm. Het gaat per slot van rekening, zei hij, om de gedachte die erachter zit. In overeenstemming met de etiquette van toneelschrijvers tijdens premières, bleef hij discreet op de achtergrond, terwijl de optocht zich met een hoge mate van schroom en met de bok, treurig op weg begaf naar het dorp. Lang voordat de hoofdstraat was bereikt, was het gezang al weggestorven, maar het troosteloze gemjammer van de fluitjes dreef de inwoners naar buiten. Reginald zei dat hij iets dergelijks in een film had gezien, de dorpeelingen hadden hun hele leven nog niet iets dergelijks gezien en staken dat niet onder stoelen of banken.

Reginalds familie vergaf het hem nooit. Ze hadden geen gevoel voor humor.

REGINALD OVER ZORGEN

Ik heb (zei Reginald) een tante die zich zorgen maakt. Ze is niet echt een tante – meer een soort amateurtante, en het zijn niet echt zorgen. Ze is enorm populair, ze heeft geen noemenswaardige huiselijke tragedies, en dus ontfermt ze zich over courante, decoratieve zorgen, zoals ikzelf. In dat opzicht is ze de antithese, of hoe je het ook noemt, van die lieve, lijdzame vrouwen van wie je weet dat ze het moeilijk hebben gehad, en die sindsdien met oogkleppen voor lopen. Natuurlijk moet je dat soort vrouwen wel lieve schatten vinden, maar ik moet bekennen dat ze me de kriebels geven; ze doen je zo denken aan een eend die, nadat zijn kop al lang is afgehakt, nog met geforceerde vrolijkheid blijft klapwieken. Eenden bezitten geen kalme waardigheid. Mijn tante daarentegen heeft een haarkleur die haar goed staat, en een kokkin die ruziemaakt met de rest van het personeel, wat altijd een hoopvol teken is, en een geweten dat gedurende zo'n elf maanden van het jaar schittert door afwezigheid en dat alleen tijdens de Vasten de kop opsteekt om de familie van haar echtgenoot te ergeren, die, om het maar zo uit te drukken, niets van dat soort roomse nonsens moet hebben: met al deze aangeboren voordelen – ze zegt dat de bijzondere bronskleur van haar haar een

aangeboren voordeel is, en het woord voordeel is in dit geval niet voor tweeërlei uitleg vatbaar – moet ze haar kwellingen natuurlijk wel van buitenaf laten aanvoeren, net zoals die restaurants waar ze geen drankvergunning hebben. Het systeem heeft dit ene voordeel, dat je je depressies kan afstemmen op je andere afspraken, terwijl echte zorgen de neiging hebben om zich aan te dienen wanneer je aan tafel zit, of wanneer je je aan het aankleden bent, of op andere ernstige momenten. Ik heb eens een kanarie gekend die maanden-, jarenlang probeerde om haar eitjes uit te broeden, en iedereen beschouwde het als een onschuldige verdwazing, net als de verkoop van Delagoa Bay, wat, als het werkelijk zou gebeuren, een van de jaarlijkse gebeurtenissen zou zijn die node door de persagentschappen zou worden gemist; en op een goeie dag lukte het de vogel echt, terwijl de hele familie net midden in haar gebed was. Ik zeg midden, maar het was ook meteen het einde: je dankbaarheid voor je dagelijks brood houdt op wanneer je je gaat afvragen wat splinternieuwe kanaries in hemelsnaam lekker vinden.

Op het moment wordt ze nogal beziggehouden door de Balkan en met name door de manier waarop de joden in Roemenië behandeld worden. Persoonlijk vind ik dat joden een aantal achtenswaardige kwaliteiten hebben; ze zijn zo aardig voor hun armen – en voor onze rijken. Ik ben er haast van overtuigd dat de kosten van het levensonderhoud in Roemenië nauwelijks hoger zijn dan je inkomen. Het probleem hier is dat een heleboel mensen die met geld zouden kunnen smijten, zulke vage ideeën hebben over de richting waarin ze het zullen smijten. Dat fonds, bijvoorbeeld, om slachtoffers van plotselinge rampen te helpen – wat is een plotselinge ramp? Neem bijvoorbeeld Marion Mulciber, die precies het type was om te denken dat ze kon bridgen, en die ook precies het type was om te denken dat ze op een fiets een heuvel af kon rijden; bij die gelegenheid kwam ze in het ziekenhuis terecht, ze zit nu in het klooster – alles wat ze bezat, heeft ze verloren, begrijp je wel, en de rest heeft ze aan de Hemel geschonken. Niettemin kun je het geen plotselinge ramp noemen; die vond plaats toen die arme stakker van een Marion werd geboren. De dokters zeiden dat ze niet langer dan twee weken kon blijven leven, en vanaf dat moment heeft ze voortdurend geprobeerd om het tegendeel aan te tonen. Vrouwen zijn zo halsstarrig.

En dan is er nog het Vraagstuk van het Onderwijs – niet dat ik begrijp waarover je je op dat gebied zorgen zou kunnen maken. Naar mijn mening wordt het onderwijs hogelijk overschat. Op school nam ik het tenminste niet erg serieus, terwijl men daar toch alle mogelijke moeite deed om je aandacht erop te vestigen. Alles wat waard is om te worden geweten, leer je jezelf eigenlijk min of meer, en de rest dringt zich vroeger of later wel aan je op. Mensen die ouder zijn dan wij, weten relatief gezien zo weinig, omdat ze alle kennis die ze via het onderwijs hadden opgedaan, weer ongedaan hebben moeten maken voordat wij geboren werden. Uiteraard geloof ik in het bestuderen van de Natuur; ik zei laatst nog tegen Lady Beauwhistle dat je geen beter inzicht in gekunstelde precisie kan krijgen dan door de bestudeerde nonchalance gade te slaan van een Perzische kat die een overvolle salon binnenstapt, en dat vervolgens zelf veertien dagen lang te oefenen. De Beauwhistles hebben geen Blauw Bloed van zichzelf, weet je, ze hebben het op afbetaling gekocht – een bepaald bedrag ineens, en de rest als je er zin in hebt. Het zijn goedhartige zielen en ze vergeten nooit een verjaardag. Ik ben vergeten wat hij deed, iets in de City, waar de vaderlandsliefde haar oorsprong vindt; en zij – ach, haar jurken worden in Parijs vervaardigd, maar ze draagt ze met een zwaar Engels accent. Heel sociaalvoelend van haar. Ik denk dat ze een erg strenge opvoeding gehad moet hebben, want ze doet zo ontzettend haar best om de verkeerde dingen goed te doen. Niet dat het er tegenwoordig erg veel toe doet, zoals ik haar vertelde: ik ken een aantal volmaakt deugdzame mensen die door iedereen worden uitgenodigd.

REGINALD OVER LOGEERPARTIJEN

Het nadeel is dat je je gastheer en gastvrouw nooit echt ként. Je leert hun foxterriërs en hun chrysanthen kennen, en je komt erachter of je het verhaal over het wandelwagentje openlijk in de salon kunt spuien, of dat je het aan iedere gast afzonderlijk moet vertellen om de publieke opinie niet te choqueren; maar je gastheer en gastvrouw zijn een soort menselijk achterland, waar je wegens tijdgebrek niet op onderzoek uit kunt gaan.